

Standardy Ochrony Małoletnich przed Krzywdzeniem w Szkole Podstawowej nr 5 we Wrocławiu im. H. D. Steinhaus,

wprowadzone w dniu 12.08.2024

(aktualizacja na dzień 14.11.2024 r.)

Rozdział I. Słowniczek pojęć używanych w dokumencie.

1. Pracownikiem placówki jest każda osoba zatrudniona w placówce.
2. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
3. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji i stanowieniu o dziecku w szczególności jego przedstawiciel ustawowy – rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem dziecka jest również rodzic zastępczy.
4. Krzywdzenie dziecka - pod tym pojęciem rozumie się popełnienie czynu zabronionego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę. Krzywdzeniem jest:
Przemoc fizyczna - jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. **Przemoc psychiczna/emocjonalna** – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać. **Przemoc seksualna** - to angażowanie dziecka w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się zarówno do zachowania z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, stosunek seksualny z dzieckiem) jak i do zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). **Zaniedbywanie** - to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.
5. Daną osobową dziecka jest każda informacja umożliwiająca identyfikację ucznia, a także jego wizerunek.

6. Szkoła Podstawowa nr 5 we Wrocławiu, im. D.H. Steinhausa przy ul. Jeleniej 7 we Wrocławiu – w skrócie Szkoła Podstawowa nr 5.
7. Standardy Ochrony Dziecka przed Krzywdzeniem – w skrócie Standardy.
8. Koordynator ds. Standardów Ochrony Małoletnich, osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem to wyznaczony przez dyrektora szkoły członek personelu sprawujący nadzór nad realizacją Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w placówce.

Rozdział II. Zasady rekrutacji pracowników.

1. Osobą odpowiedzialną za Politykę Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem i zapewnienie im bezpieczeństwa jest dyrektor, który sprawuje nadzór nad jej realizacją.
2. Dyrektor wyznacza osoby na dany rok szkolny osoby odpowiedzialne za monitorowanie Standardów.
3. Dyrektor monitoruje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci.
4. Rekrutacja pracowników w Szkole Podstawowej nr 5 odbywa się według zasad, które obejmują ocenę merytorycznego przygotowania kandydatów do pracy z dziećmi oraz sprawdzenie ich referencji.
5. Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 5 pozyskuje informacje o pracownikach z Rejestru Sprawców Przepisów na Tle Seksualnym (gdy jest to dozwolone przepisami obowiązującego prawa).
6. Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 5 pozyskuje oświadczenia pracowników dotyczące niekaralności lub toczących się wobec nich postępowań karnych lub dyscyplinarnych za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego - w przypadkach, gdy prawo nie zezwala na uzyskanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego.

Rozdział III. Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy pracownikami placówki, a dziećmi.

1. Każdy pracownik szanuje godność i nietykalność osobistą ucznia, jako osoby:
  - a) w pełni go akceptuje, przestrzega jego praw, wdraża do samodzielności myślenia i refleksyjności oraz pozwala mu wyrażać własne poglądy,

- b) traktuje indywidualnie każde dziecko, starając się rozumieć jego potrzeby i wspierać jego możliwości,
  - c) wychowuje dziecko w duchu odpowiedzialności za własne czyny i ponoszenia konsekwencji dokonanych wyborów.
2. Stosunek pracowników do ucznia Szkoły Podstawowej nr 5 cechuje: życzliwość, wyrozumiałość i cierpliwość, a jednocześnie konsekwencja w stosowaniu ustalonych zasad wynikających ze statutu szkoły.
  3. Pracowników obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezinteresowność i szacunek w traktowaniu i ocenie każdego zachowania dziecka bez względu na okoliczności.
  4. Ocenie podlega zachowanie, czyn, a nie uczeń jako osoba.
  5. Rodzice/opiekunowie prawni dziecka mają prawo do wszelkich informacji na temat jego funkcjonowania na terenie szkoły.
  6. Informacje na temat dziecka udzielane są jedynie jego rodzicom /opiekunom prawnym.
  7. Kontakty poza godzinami pracy
    - a) Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.
    - b) Pracownikowi nie wolno zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy.
    - c) Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (dziennik elektroniczny LIBRUS).
    - d) Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
    - e) Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

Rozdział IV. Zasady ochrony danych osobowych, w tym wizerunku uczniów.

1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenie Unijne z dnia 25 maja 2018 r. RODO.
2. Szkoła Podstawowa nr 5 posiada Politykę Bezpieczeństwa Przetwarzania Danych Osobowych w placówce, które regulują sposób zabezpieczenia, warunki udostępniania i przetwarzania danych osobowych dziecka.
3. Każdy pracownik ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
4. Pieczę nad dokumentami zawierającymi dane osobowe dzieci sprawuje dyrektor szkoły oraz osoby przez niego upoważnione.
5. Dane osobowe dziecka są przetwarzane, zgodnie z zadaniami wynikającymi z Ustawy Prawo oświatowe oraz Statutu Szkoły Podstawowej 5 we Wrocławiu.
6. Dane osobowe dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
7. Dane osobowe dzieci wykorzystywane są wyłącznie zgodnie z przeznaczeniem, do którego zostały udostępnione.
8. Pracownicy szkoły, a także studenci, wolontariusze i inne uprawnione osoby mają obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych dziecka, które przetwarzają oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczania danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
9. Pracownicy mogą wykorzystać informacje o dziecku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację dziecka.
10. Pracownicy szkoły nie udostępniają przedstawicielom mediów informacji o dziecku ani o jego opiece oraz nie doprowadzają do kontaktów mediów z dziećmi bez zgody opiekuna prawnego dziecka.
11. Pracownicy szkoły, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku dziecka.

12. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie) na terenie instytucji bez pisemnej zgody opiekuna dziecka.
13. W celu uzyskania zgody rodzica/opiekuna prawnego dziecka na utrwalanie wizerunku dziecka, pracownik instytucji może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych rodzica/opiekuna prawnego dziecka bez jego wiedzy i zgody.
14. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów prawnych na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.
15. Zarejestrowane obrazy powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez dzieci i w miarę możliwości przedstawiać grupy dzieci, a nie pojedyncze osoby.
16. Należy upewnić się, że fotograf lub osoba filmująca nie spędza czasu z dziećmi ani nie ma do nich dostępu bez nadzoru.
17. Wszelkie podejrzania i problemy dotyczące niewłaściwego rozpowszechnienia wizerunków dzieci należy zgłaszać i rejestrować, podobnie jak inne niepokojące sygnały dotyczące zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.
18. Szkoła daje wskazówki uczniom i rodzicom uczniów jak bezpiecznie korzystać z Internetu. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu - Załącznik nr 2.

Rozdział V. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

1. Uczniowie mają prawo do przebywania w bezpiecznym środowisku szkolnym. Nauczyciele i personel szkolny chronią uczniów i zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Uczniowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w statucie szkoły.
3. Uczniowie uznają prawo innych uczniów do zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację psychoseksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych uczniów, nikogo nie dyskryminują.
4. Zachowanie i postępowanie uczniów wobec innych osób nie narusza ich poczucia godności/wartości osobistej. Uczniowie są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania,

do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.

5. Kontakty między uczniami cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu proszę, dziękuję, przepraszam; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
6. Uczniowie budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą bez użycia siły. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
7. Uczniowie okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek i oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
8. W kontaktach między sobą uczniowie nie zachowują się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony kolegów.
9. Uczniowie mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
10. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród uczniów nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Uczniowie nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy wobec innych uczniów.
11. Uczniowie mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych zagrożeniach.
12. Jeśli uczeń jest świadkiem stosowania przez innego ucznia/uczniów jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np.: pomaga, szuka pomocy u osoby dorosłej.
13. Wszyscy uczniowie znają obowiązujące w szkole procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych uczniów, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w szkole zwrócić o pomoc.

Rozdział VI. Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec uczniów/innych osób:

a. agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:

- bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie;
- wymuszenia;
- napastowanie seksualne;
- nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
- fizyczne zaczepki;
- zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
- rzucanie w kogoś przedmiotami;

b. agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:

- obelgi, wyzwiska;
- wyśmiewanie, drwienie, szydzenie;
- bezpośrednio obrażanie;
- plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie;
- groźby;

c. agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:

- poniżanie;
- wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;
- pisanie o innych na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu);
- wulgarne gesty;
- śledzenie/szpiegowanie;
- obraźliwe SMS-y i wiadomości na komunikatorach;
- wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania;
- telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające;
- niszczenie/zabieranie rzeczy;
- straszenie;
- szantażowanie.

2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w szkole lub klasie, np. rzucanie przedmiotami, przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji oraz używanie ich na terenie szkoły.

3. Nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela opuszczanie sali lekcyjnej. Wagarowanie. Wyjście bez zezwolenia poza teren szkoły w trakcie przerwy lub lekcji.
4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
5. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych, bieganie, itp.
6. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
7. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/środków odurzających.
8. Niestosowne odzywanie się do kolegów lub innych osób w szkole lub poza nią.
9. Używanie wulgaryzmów w szkole i poza nią.
10. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej.
11. Kradzież/przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności szkolnej.
12. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów.
13. Wysługiwanie się innymi uczniami w zamian za korzyści materialne.
14. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami. Udział w bójce.
15. Szykanowanie uczniów lub innych osób w szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, orientacji psychoseksualnej, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
16. Brak reakcji na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie).
17. Znęcanie się (współdziałanie w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
18. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie wobec kolegów, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie kolegów/innych osób w szkole.
19. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych uczniów/osób bez ich zgody.
20. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
21. Stosowanie wobec innych uczniów/innych osób różnych form cyberprzemocy.

Rozdział VII. Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.

1. Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem w Szkole Podstawowej nr 5 są opublikowane i szeroko promowane wśród całego personelu, rodziców i dzieci, a poszczególne grupy są z nią aktywnie zapoznawane poprzez działania edukacyjne i informacyjne.
  - a) Rodzice informowani są poprzez: wiadomości za pośrednictwem platformy LIBRUS, na stronie www, Radę Rodziców oraz na spotkaniach z wychowawcą.
  - b) Uczniowie informowani są poprzez: na stronie www, na godzinach wychowawczych.
2. W Szkole Podstawowej nr 5 wyeksponowane są informacje dla dzieci na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży. Promowane są numery telefonów gdzie można uzyskać wsparcie (Załącznik nr 2).
3. Dyrektor zapewnia pracownikom podstawową edukację na temat ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia, w zakresie:
  - a) rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci,
  - b) procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia,
  - c) odpowiedzialności prawnej pracowników szkoły, zobowiązanych do podejmowania interwencji,
  - d) uruchamiania procedury „Niebieskiej Karty” w przypadku przemocy w rodzinie ucznia.
4. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka, w szczególności poprzez:
  - a) bieżącą obserwację zachowania ucznia, jego stanu zdrowia i samopoczucia, funkcjonowania społecznego i poznawczego;
  - b) analizę wytworów ucznia, jeśli mają do tego kompetencje;
  - c) rozmowy z uczniem, rodzicami/opiekunami, innymi nauczycielami/osobami pracującymi z dzieckiem, pracownikami opieki społecznej, kuratorami - zgodnie ze swoimi uprawnieniami.
  - d) analizę dokumentów oraz informacji, do których dany pracownik ma uprawniony dostęp.
5. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pracownicy placówki zwracają się do osoby odpowiedzialnej za realizację standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem, która podejmuje rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi,

przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.

Rozdział VIII. Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka.

1. Procedura postępowania, gdy sprawcą krzywdzenia jest rówieśnik.

- a) Zawsze w przypadku krzywdzenia przez rówieśnika należy brać pod uwagę incydentalność, powtarzalność i nasilenie sytuacji przemocy. Należy wziąć pod uwagę czy dziecko ma zdiagnozowane zaburzenia zachowania, zaburzenia psychiczne lub społeczne. Należy także przeanalizować pozycję ofiary, sprawcy i świadków w szkolnych grupach rówieśniczych oraz wziąć pod uwagę mocne strony ofiary, sprawcy oraz świadków, a także ich ewentualne, niezaspokojone, ważne potrzeby rozwojowe mogące powodować zachowania agresywne ucznia, a także rozpatrzyć sytuację w kontekście środowiska rodzinnego dziecka (we współpracy z pedagogiem, psychologiem szkolnym).
- b) Jeśli w przypadku krzywdzenia nie wystąpiło uszkodzenie ciała dziecka - udzielić pierwszej pomocy psychologicznej oraz sporządzić notatkę służbową.
- c) Jeśli nastąpiło uszkodzenie ciała dziecka i potrzebuje ono pomocy lekarskiej - należy wezwać pogotowie bądź skonsultować sytuację z pielęgniarką szkolną oraz udzielić pierwszej pomocy psychologicznej i sporządzić notatkę służbową.

1) Jeśli sprawca ma poniżej 13 lat:

Należy przeprowadzić rozmowy wyjaśniające z osobami uwikłanymi w przemoc:

- ze sprawcą przemocy,
  - ze świadkami przemocy,
  - z ofiarą przemocy.
- a) Rozmowa z rodzicami/opiekunami ofiary przemocy:
    - ustalenie planu pracy z dziećmi i rodzicami/opiekunami.
  - b) Rozmowa z rodzicami/opiekunami sprawcy przemocy:
    - poinformowanie o zaistniałej sytuacji,
    - zobowiązanie do współdziałania w zakresie wyeliminowania zachowania szkodzącego innym bądź sobie.
  - c) Wdrożenie zaplanowanych działań i monitoring sytuacji.

- d) Jeżeli działania przyniosły pożądaný skutek - zakończenie działań i monitorowanie sytuacji.
- e) Jeśli nie przyniosły oczekiwanego efektu, a sprawca przejawia demoralizację lub przyczyną jest brak współpracy ze strony rodziców należy złożyć wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka i rodziny oraz rozważyć zmianę planu naprawczego.

2) Jeśli sprawca ma powyżej 13, a poniżej 17 lat i dopuścił się czynu karalnego/zabronionego:

- a) Dyrektor szkoły składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury (obowiązek wynikający z art. 304 k.p.k.).
- b) Dyrektor zgłasza sprawę na policję i/lub do sądu rodzinnego.
- c) Dyrektor oraz wskazany przez niego pracownik – specjaliści, wicedyrektor, wychowawca rozmawia z osobami uwikłanymi w przemoc:
  - ze sprawcą przemocy,
  - ze świadkami przemocy,
  - z ofiarą przemocy.
- d) Rozmowa z rodzicami/opiekunami ofiary przemocy:
  - ustalenie planu pracy z dziećmi i rodzicami/opiekunami,
- e) Rozmowa z rodzicami/opiekunami sprawcy przemocy
  - poinformowanie o zaistniałej sytuacji,
  - zobowiązanie do współdziałania w zakresie wyeliminowania zachowania szkodzącego innym bądź sobie.
- f) Wdrożenie zaplanowanych działań i monitoring sytuacji.
- g) Jeśli działania przyniosły pożądaný skutek należy je zakończyć i monitorować sytuację.
- h) Jeśli działania nie przyniosły pożądanego skutku, a sprawca przejawia demoralizację lub przyczyną jest brak współpracy ze strony rodziców należy złożyć wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka i rodziny oraz rozważyć zmianę planu naprawczego.

3) Jeśli sprawca ma powyżej 13, a poniżej 17 lat oraz użył przemocy, ale nie dopuścił się czynu karalnego:

- a) Rozmowa z osobami uwikłanymi w przemoc:
  - ze sprawcą przemocy,
  - ze świadkami przemocy,

- z ofiarą przemocy.
- b) Rozmowa z rodzicami/opiekunami ofiary przemocy:
  - poinformowanie o zaistniałej sytuacji,
  - ustalenie planu pracy z dziećmi i rodzicami/opiekunami.
- c) Rozmowa z rodzicami/opiekunami sprawcy przemocy:
  - poinformowanie o zaistniałej sytuacji,
  - zobowiązanie do współdziałania w zakresie wyeliminowania zachowania szkodzącego innym bądź sobie.
- d) Wdrożenie zaplanowanych działań i monitoring sytuacji.
- e) Jeśli działania przyniosły skutek należy zakończyć działania i monitorować sytuację.
- f) Jeśli podjęte działania nie przyniosły skutku należy złożyć wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka i rodziny oraz rozważyć zmianę planu naprawczego.

2. Procedura postępowania, jeśli sprawcą krzywdzenia jest osoba ze środowiska rodzinnego.

W przypadku pozyskania informacji o krzywdzeniu lub podejrzeniu krzywdzenia:

1) Przemoc fizyczna, psychiczna wobec dziecka lub dziecko świadkiem przemocy w rodzinie:

- rozmowa z dzieckiem,
- rozmowa z rodzicem niekrzywdzącym,
- uruchomienie procedury Niebieskiej Karty,
- jeśli zachodzi taka konieczność złożenie wniosku do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka i rodziny.

Rozmowa z rodzicem/opiekunem (w przypadku przemocy w rodzinie z rodzicem/opiekunem niekrzywdzącym) powinna zawierać:

- a) zapytanie o formy i okoliczności krzywdzenia,
- b) poinformowanie o zachowaniu lub wypowiedziach dziecka wskazujących na doświadczenie krzywdzenia,
- c) omówienie roli rodzica/opiekuna w podejmowaniu interwencji (wspieranie dziecka),
- d) zaproponowanie wsparcia,
- e) poinformowanie o ustawowym obowiązku podjęcia interwencji prawnej,
- f) poinformowanie o placówkach świadczących pomoc,

- g) ustalenie planu pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla dziecka (zapewnienie mu bezpieczeństwa, wsparcie go przez placówkę, ewentualnie skierowanie go do specjalistycznej placówki wsparcia),
- h) ustalenie kontraktu zawierającego spis działań eliminujących nieodpowiednie zachowania oraz ich konsekwencje.
- i) wdrożenie zaplanowanych działań i monitoring,
- j) współpraca z instytucjami wspierającymi.

Uruchomienie procedury "Niebieskiej Karty" – należy wypełnić formularz NK-A i wysłać do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego (MOPS). Formularz wypełnia pierwsza osoba, która powzięła informację.

2) Zagrożenie dobra dziecka (zaniedbanie fizyczne, psychiczne, konflikty około rozwodowe zagrażające dobru dziecka, niezaspokojenie podstawowych potrzeb dziecka, zaniedbanie, rodzic/opiekun nadużywający substancji zmieniających świadomość min. alkohol, narkotyki, dopalacze):

- rozmowa z dzieckiem,
- rozmowa z opiekunem niekrzywdzącym.

Rozmowa z rodzicem/opiekunem (w przypadku przemocy w rodzinie z rodzicem/opiekunem niekrzywdzącym) powinna zawierać:

- a) pytanie o formy i okoliczności krzywdzenia,
- b) poinformowanie o zachowaniu lub wypowiedziach dziecka wskazujących na doświadczenie krzywdzenia,
- c) omówienie roli rodzica/opiekuna w podejmowaniu interwencji (wspieranie dziecka),
- d) zaproponowanie wsparcia,
- e) poinformowanie o ustawowym obowiązku podjęcia interwencji prawnej,
- f) poinformowanie o placówkach świadczących pomoc,
- g) ustalenie planu pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla dziecka (zapewnienie mu bezpieczeństwa, wsparcie go przez placówkę, ewentualnie skierowanie go do specjalistycznej placówki wsparcia),
- h) ustalenie kontraktu zawierającego działania eliminujące nieodpowiednie zachowania oraz ich konsekwencje.
- i) wdrożenie zaplanowanych działań i monitoring,
- j) współpraca z instytucjami wspierającymi.

Gdy zaplanowane działania nie przyniosą efektu:

- uruchomienie procedury Niebieskiej Karty,
- złożenie wniosku do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka i rodziny.

Uruchomienie procedury "Niebieskiej Karty" – należy wypełnić formularz NK-A i wysłać do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego (MOPS). Formularz wypełnia pierwsza osoba, która powzięła informację lub najlepiej zna sytuację dziecka.

3) Podejrzenie przestępstwa popełnionego na szkodę dziecka.

Dyrektor placówki składa zawiadomienie na policję i/lub do prokuratury (obowiązek wynika z art. 304 k.p.k).

- rozmowa z dzieckiem,
- uruchomienie procedury Niebieskiej Karty,
- rozmowa z rodzicem niekrzywdzącym,
- złożenie wniosku do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka i rodziny.

Rozmowa z rodzicem/opiekunem (w przypadku przemocy w rodzinie z rodzicem/opiekunem niekrzywdzącym) powinna zawierać:

- k) zapytanie o formy i okoliczności krzywdzenia,
- l) poinformowanie o zachowaniu lub wypowiedziach dziecka wskazujących na doświadczenie krzywdzenia,
- m) omówienie roli rodzica/opiekuna w podejmowaniu interwencji (wspieranie dziecka),
- n) zaproponowanie wsparcia,
- o) poinformowanie o ustawowym obowiązku podjęcia interwencji prawnej,
- p) poinformowanie o placówkach świadczących pomoc,
- q) ustalenie planu pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla dziecka (zapewnienie mu bezpieczeństwa, wsparcie go przez placówkę, ewentualnie skierowanie go do specjalistycznej placówki wsparcia),
- r) ustalenie kontraktu zawierającego spis działań eliminujących nieodpowiednie zachowania oraz ich konsekwencje.
- s) wdrożenie zaplanowanych działań i monitoring,
- t) współpraca z instytucjami wspierającymi.

Uruchomienie procedury "Niebieskiej Karty" – należy wypełnić formularz NK-A i wysłać do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego (MOPS). Formularz wypełnia pierwsza osoba, która powzięła informację.

4) Nieprawidłowe wykonywanie władzy rodzicielskiej (kodeks rodzinny i opiekuńczy).

- a) należy złożyć (równolegle lub niezależnie) wniosek na policję oraz do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka/rodziny,
- b) jeśli przyczyną jest brak współpracy z rodzicami/opiekunami, nieprzestrzeganie ustaleń kontraktu lub jeśli wykonywanie władzy rodzicielskiej jest nieprawidłowe należy złożyć wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka/rodziny (na mocy art. 572 k.p.c.),
- c) wdrożenie zaplanowanych działań i monitoring sytuacji,
- d) jeśli zaplanowane działania przyniosły efekt zakończenie działań i monitoring sytuacji,
- e) jeśli zaplanowanie działania nie przyniosły efektu należy złożyć (równolegle lub niezależnie) kolejny wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka/rodziny,
- f) jeśli przyczyną jest dalszy brak współpracy z rodzicami/opiekunami, nieprzestrzeganie ustaleń kontraktu lub jeśli nadal obserwujemy niewłaściwe wykonywanie władzy rodzicielskiej, należy ponownie złożyć wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka/rodziny (na mocy art. 572 k.p.c.).

3. Procedura postępowania jeśli sprawcą krzywdzenia jest pracownik szkoły.

1) Nieprawidłowe, nieodpowiednie zachowanie pracownika szkoły wobec ucznia (np. ośmieszanie, dyskryminowanie, poniżanie, mobbing, nierówne traktowanie itp.)

- a) Rozmowy dyrektora lub wskazanej przez niego osoby z :
  - pracownikiem ,
  - poszkodowanym uczniem i jego rodzicami.
- b) Z rozmów należy sporządzić notatki służbowe zawierające ustalenia, w przypadku pedagoga czy psychologa może być to w dzienniku pedagoga i psychologa.
- c) Ustalenie planu pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dziecka (zapewnienie mu bezpieczeństwa, określenie roli i zadań opiekunów, wsparcie dziecka przez placówkę, objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną, ewentualnie skierowanie go do specjalistycznych placówek wsparcia).

2) Podejrzanie przestępstwa popełnionego na szkodę dziecka.

Dyrektor placówki składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury (obowiązek wynika z art. 304 k.p.k.)

Rozmowy dyrektora z:

- a) dzieckiem i jego rodzicami/opiekunami
  - poinformowanie o zaistniałej sytuacji
  - ustalenie planu pomocy dziecku (zapewnienie mu bezpieczeństwa, określenie roli, zadań opiekunów, wsparcie dziecka przez placówkę, objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną, ewentualnie skierowanie o do specjalistycznej placówki wsparcia).
- b) ze sprawcą (opcjonalnie),
  - poinformowanie o posiadanej relacji ze zdarzenia,
  - poinformowanie o obowiązku złożenia zawiadomienia na policję lub do prokuratury.
- c) Wdrożenie zaplanowanych działań i monitoring sytuacji.
- d) Jeśli zaplanowane działania przyniosły efekt zakończenie działań, monitorowanie sytuacji dziecka.
- e) Jeśli zaplanowane działania nie przyniosły efektu podjęcie w stosunku do osoby krzywdzącej dziecko działań wynikających z Karty Nauczyciela lub Kodeksu Pracy.
- f) Szkoła dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia) oraz zapewnia do nich dostęp wszystkim pracownikom. (Załącznik Nr 3).

4. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia przemocy seksualnej lub przemocy innego rodzaju, gdzie występuje zagrożenie życia i zdrowia, występującej w środowisku rodzinnym.

W przypadku pozyskania informacji o krzywdzeniu lub podejrzeniu krzywdzenia:

1. Kiedy dziecko przebywa na terenie placówki:
  - rozmowa z dzieckiem,
  - zabezpieczenie dziecka do czasu przyjazdu służb,
  - zgłoszenie informacji na policję i oczekiwanie na przyjazd funkcjonariusza,
  - zgłoszenie informacji do Zespołu Interdyscyplinarnego MOPS i oczekiwanie na przyjazd pracownika socjalnego.

2. Kiedy dziecko nie przebywa na terenie placówki:

- zgłoszenie informacji na policję,
- zgłoszenie informacji do Zespołu Interdyscyplinarnego MOPS.

Rozdział IX. Monitorowanie stosowania Standardów.

1. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie realizacji Standardów Ochrony Małoletnich przed Krzywdzeniem jest dyrektor/wicedyrektor oraz:

- a) jest odpowiedzialny za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia Standardów oraz za proponowanie zmian w Standardach.
- b) wprowadza do Standardów niezbędne zmiany w formie zarządzenia i podaje do wiadomości pracowników, rodziców/ opiekunów prawnych dzieci treść znowelizowanych zapisów, poprzez ich wywieszenie w widocznym miejscu w Placówce jak i, umożliwienie wglądu do Procedur w siedzibie szkoły jak i poprzez zamieszczenie w wersji elektronicznej na stronie szkoły.

2. Dyrektor szkoły wyznacza pedagoga szkolnego jako koordynatora Standardów Ochrony Małoletnich. W przypadku nieobecności pedagoga szkolnego w pracy, funkcję koordynatora przejmuje kolejno: psycholog szkolny, pedagog specjalny. Do zadań koordynatora należy:

- a) przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających uczniom.
- b) prowadzenie rejestru zgłoszeń (Załącznik nr 4) i interwencji (Załącznik nr 3).
- c) dokonywanie przeglądów i aktualizacji według potrzeb i faktycznych prawnych zapisów Standardów Ochrony Małoletnich.
- d) dokonywanie opracowania wypełnionych przez pracowników placówki ankiet.
- e) sporządzanie na tej podstawie raportu z monitoringu, który następnie przekazuje Dyrektorowi.

3. W ramach monitoringu raz na 12 miesięcy przeprowadzanie wśród pracowników, rodziców i uczniów ankiety monitorującej poziom realizacji założeń Polityki (Załącznik nr 1). W ankiecie pracownicy, rodzice i uczniowie mogą proponować zmiany w Standardach Ochrony Małoletnich.

Załącznik nr 1 do Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem w Szkole Podstawowej nr 5 we Wrocławiu.

ANKIETA MONITORUJĄCA

Proszę zaznaczyć kółkiem odpowiedź: **tak** lub **nie**.

1. Czy wiesz, na czym polega program Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem? *tak nie*

2. Czy zapoznałeś się z dokumentem Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem? *tak nie*

3. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci? *tak nie*

4. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci? *tak nie*

5. Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem przez innego pracownika? *tak nie*

6. Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem? *tak nie*

7. Jakie zmiany proponujesz i dlaczego?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Powyższe zadania realizujemy **wg zaleceń fundacji „Dajemy Dzieciom Siłę”**.

Załącznik nr 2 do Standardów Ochrony Małoletnich przed Krzywdzeniem w Szkole Podstawowej nr 5 we Wrocławiu.

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu.

1. Korzystaj z oprogramowania antywirusowego.
2. Otwieraj wiadomości tylko od znanych osób.
3. Ostrożnie pobieraj pliki z sieci.
4. Unikaj klikania nieznanych linków i otwierania załączników w wiadomościach e-mail i SMS.
5. Nie podawaj w sieci danych osobowych ani haseł, nie wysyłaj swoich zdjęć.
6. Chroń swoje konta na serwisach społecznościowych
7. Stosuj trudne do odgadnięcia hasła, które są kombinacją liter i cyfr
8. Czytaj regulaminy.
9. Sprawdzaj, czy strona, do której się logujesz, ma zabezpieczenie SSL.
10. Pamiętaj, że osoba po drugiej stronie nie zawsze jest tym, za kogo się podaje.
11. Nie udostępniaj za dużo informacji osobowych w sieci.
12. Używaj silnych i unikalnych haseł oraz weryfikacji dwuetapowej.
13. Aktualizuj swoje oprogramowanie i przeglądarkę.
14. Korzystaj z zaufanych i bezpiecznych źródeł informacji i stron internetowych.
15. Ustaw odpowiedni poziom prywatności na swoich kontach i profilach.
16. Nie działaj pod wpływem emocji i unikaj kontaktu z nieznajomymi.

Załącznik nr 3 do Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem w Szkole Podstawowej nr 5 we Wrocławiu.

Bezpłatne numery pomocowe

112 – Numer alarmowy w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia.

800 100 100 – Telefon dla nauczycieli i rodziców w sprawie bezpieczeństwa dzieci

116 111 - Telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży

800 70 2222 – Centrum wsparcia dla osób dorosłych w kryzysie

800 12 12 12 – Całodobowy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka

116 123 - Całodobowy telefon wsparcia emocjonalnego dla dorosłych

Placówki wsparcia

572 108 352 - Placówka wsparcia dla ofiar przemocy Fundacja Non Licet ul. Stalowa 6a we Wrocławiu.

71 79 86 884 - Specjalistyczna Poradnia Terapeutyczne ul. Borowska 101 we Wrocławiu – wsparcie dla uczniów oraz ich rodziców w problemach emocjonalnych, społecznych oraz wychowawczych.

71 798 68 30 - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 4 ul. Jemiołowa 59 we Wrocławiu - diagnoza problemów rozwojowych, w nauce, emocjonalnych oraz społecznych.

Placówki wsparcia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży

1. Wrocławskie Centrum Zdrowia samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej. Ośrodek środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, ul. Samuela Bogumiła Lindego 19-20, **telefon: 713556361**
2. Wojewódzki szpital specjalistyczny im. J. Gromkowskiego. Ośrodek środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, ul. Koszarowa 5, **telefon: 713925356**
3. Oddział fundacji „Promyk słońca” centrum diagnostyczno- rehabilitacyjne NZOZ. Ośrodek środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, ul. Swobodna 8a, **telefon: 717827777**.
4. Ośrodek środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, ul. Wołowska 9, **telefon: 71 352 84 12**.

Załącznik nr 3 do Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem w Szkole Podstawowej nr 5 we Wrocławiu.

KARTA INTERWENCJI

Imię i nazwisko małoletniego		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Osoba składająca Zawiadomienie o podejrzeniu krzywdzenia		
Opis podjętych działań	Data	Działanie
Spotkanie z rodzicem niekrzywdzącym	Data	Opis spotkania

<p>Forma podjętej interwencji</p>		
<p>Dane dotyczące zgłoszenia interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję oraz data zgłoszenia)</p>		
<p>Wyniki zgłoszenia interwencji (działania organów wymiaru sprawiedliwości, o ile placówka otrzymała informację o wynikach działania placówki/ działania rodziców)</p>	<p>Data</p>	<p>Działanie</p>

Załącznik nr 4 do Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem w Szkole Podstawowej nr 5 we Wrocławiu.

**REJESTR UJAWNIONYCH LUB ZGŁOSZONYCH INCYDENTÓW LUB ZDARZEŃ
ZAGRAŻAJĄCYCH DOBRU MAŁOLETNIICH**

L.p.	Imię i nazwisko małoletniego, klasa	Data i miejsce interwencji, osoba interweniująca	Rodzaj krzywdzenia, osoba krzywdząca lub podejrzana o krzywdzenie małoletniego	Zastosowane procedury i formy pomocy małoletniemu	Powiadomione osoby, instytucje, organy zewnętrzne	Uwagi	Podpis dyrektora
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							